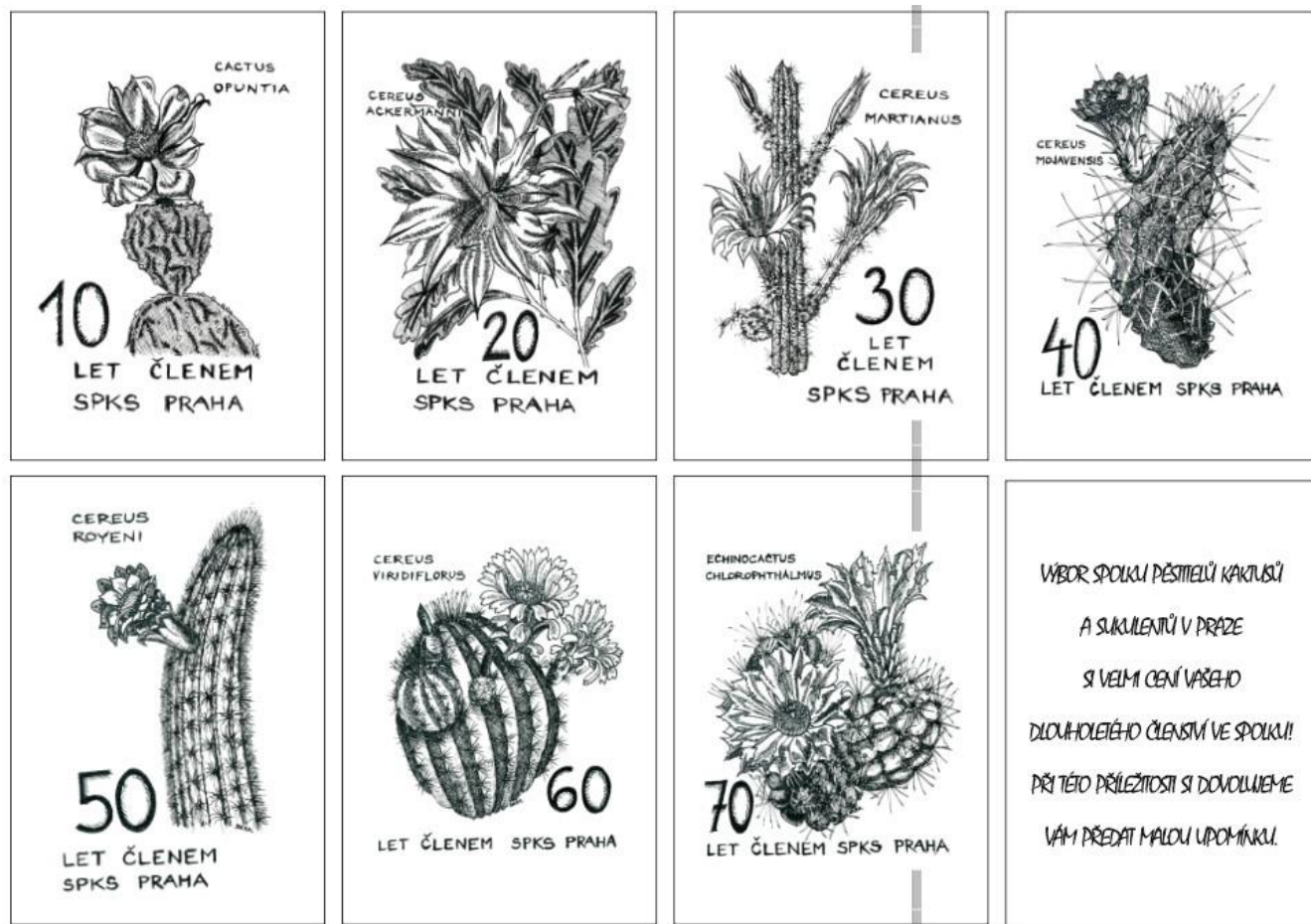

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů – Praha, z. s. – zal. 1922

Věstník**č. 254****15. 5. 2024**

1. Úvod

Dlouho jsme přemýšleli, jak dát najevo členům, že si ceníme jejich účasti na spolkové činnosti v jakékoliv podobě. Uvědomujeme si, že spolek, který má cca 420 členů, musí a funguje odlišně, než je to u spolku řádově menšího. Byli bychom rádi, aby naše spolupráce byla co nejužší. Když jsme vymýšleli nějaké kritérium, podle kterého bychom členy roztřídili, na prvním místě byl věk člena, ale v současné době, když jsme všichni pod tlakem GDPR a jakékoli další korektnosti, museli jsme vymyslet jiné kritérium. Jako další se nabídla délka členství ve Spolku (jsme daleko od toho, abychom soutěžili např. v účasti na schůzích atd.).

V letošním roce, když členy rozdělíme podle doby členství, jsme dospěli k následující tabulce (chybějící dopočet do 420 jsou ti, kteří jsou členy Spolku méně než 10 let).

doba členství	počet členů
10 let (od 10 do 19 let)	65
20 let (od 20 do 29 let)	101
30 let (od 30 do 39 let)	49
40 let (od 40 do 49 let)	51
50 let (od 50 do 59 let)	39
60 let (od 60 do 69 let)	4
70 let (70 let a více)	0
celkem	309

Pro tuto příležitost jsme nechali vyrobit upomínkové dřevěné pohlednice (ty se nám již v minulosti osvědčily), které budeme udělovat těm, kteří dosáhnou v kalendářním roce příslušného „jubilea“.

V roce 2024 to budou následující počty:

doba členství	počet členů
10 let	5
20 let	11
30 let	3
40 let	8
50 let	6
60 let	0
70 let	0
celkem	33

Na závěr: někteří z vás se mohou těšit na poštáka.

Lubomír Berka

1.2 Elektronická komunikace

Chtěli bychom být pružnější v kontaktu s našimi členy, proto bychom vám rádi zasílali co nejaktuálnější informace o dění ve spolku. Tímto bychom chtěli požádat všechny členy SPKS o aktualizaci jejich kontaktních údajů. Především se jedná o korespondenční adresu, mimo jiné pro zasílání Věstníku a časopisu Kaktusy a e-mail, pro elektronickou komunikaci (informace o přednáškách a dalších připravovaných akcích SPKS).

Údaje prosím zasílejte na e-mail Spolku info@spks.cz.

Za aktualizaci předem děkuji.

J. Mynář

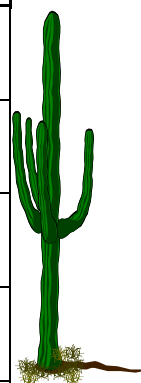
2. Přednášky:

Konají se ve Velké geologické posluchárně UK, Albertov 6, Praha 2

Každý 3. čtvrtek v měsíci, začátek v 18.00 hod., sál otevřen od 17.45 hod.

Termínový kalendář na rok 2024					
	výbor	knihovna		přednáška	téma – autor
Květen	2.5.	2.5.	16.5	16.5	Radka Matulová - Jižní Afrika extra brut – suché pahorky jihoafrické
Červen		6.6.	20.6.		
	Jarní výstava 7.6. - 23.6. 2024				
Srpen	29. 8.				
Září	Podzimní výstava 5.9. - 15.9.2024				
		5.9.	19.9.	19.9.	Jakub Starosta - Jak jsem seděl na Kubě (cesta za kubánskými kaktusy 2023)
Říjen	3.10.	3.10.	17.10.	17.10.	Zdeněk Jiruše – Pěstitelsky atraktivní kaktusy Peru

Listopad	7.11.	7.11.	21.11.	21.11.	Jaroslav Záhora - Novinky v rodě Echinofossulocactus
Prosinec	5.12.	5.12.	19.12.	19.12.	Tradiční vánoční schůze – kvíz, spolkový program

2.1 Knihovna SPKS je Vám k dispozici!

Naše spolková knihovna je otevřená všem členům i korespondenčně. Věnujeme část spolkového rozpočtu na neustálé doplňování knihovny. Aktuální stav literatury a DVD je k dispozici na webových stránkách Spolku: <http://www.spks.cz/knihovna.html>

Těšíme se na shledání s vámi v pravidelných dnech – každý první čtvrtek v měsíci od 16 do 17 hod (v tento den následuje výborová schůze) a třetí čtvrtek v měsíci, od 16.30 do 17.30 hod (následuje přednáška).

Nabízíme DVD záznamy z našich přednášek, přednášku vám vypálíme na DVD nebo přepošleme v elektronické podobě.

3. CO BYLO

3.1 Jaroslav Bohata – Chile 2023 - láska na první pohled – 21.3. 2024

Kdykoli zhlédnu přednášku Jardy Bohaty, tak v závěru již balím kufr, nakupuji letenky a vyrážím. Bohužel jen v představách. Tím chci naznačit, že přednášky JaBo jsou velmi poutavé a to nejen po stránce kaktusářské, ale i po ostatních oblastech. Jako obvykle jsme neviděli jen kaktusy, ale i krajinu s občasným vhladem do místního života, a to nejen lidského. Tam, kde se to podaří, objeví se i další živočiši, z „člověčího“ pohledu se jedná o kulturu, stravování, pohledy do všedního života atd. Standardem jsou kvalitní fotografie a hlavně civilní a poučený slovní doprovod.

Pár slov o Chile: vyskytuje se zde 5 000 druhů rostlin, z toho je 45 % endemity. Jarda a jeho dva společníci podnikli cestu do Chile v roce 2023, navštívili 4 regiony na sever od Santiaga de Chile. Ujeli 4 200 km, Chile je tak zaujalo, že letos na jaře tam vyrazili podruhé. Z kaktusových rodů pozorovali následující: *Copiapoa*, *Eulychnia*, *Miqueliopuntia*, *Eriocyce*, *Thelocephala*, *Pyrrhocactus*. Hlavním těžištěm bylo pozorování *Copiapoa*. Podle posledního kaktusového lexikonu z roku 2015 (J. Lodé) je uznáváno 30 druhů s 8 poddruhy. Během přednášky jsme jich viděli na mnoha stanovištích 21, takže většinu. Těžko vybrat jednotlivosti, výborné fotografie *C. griseoviolacea*, *corralensis*, *kraiziana*, *goldii*, *columna-alba*....V kontextu s kaktusy byla i okolní krajina, která je v Chile převážně zcela vyprahlá, kamenitá, s minimem srážek. Kaktusy zde přežívají díky hustým mlhám, které se valí se studeného Humboldtova proudu a nad pobřežím se sráží a ve formě drobných kapiček udržují rostlinný život. Kam mlhy nedorazí, tam již nic neroste.

Sice netuším, kam se Jarda příště vypraví, ale již se těším (a kufr si zase budu určitě balit).

Lubomír Berka

3.2 36. pražské sympozium – 23.3. 2024

Jako obvykle v českém kaktusářském světě novou sezónu otevřelo pražské sympozium, v pořadí již 36. Díky zdařilé jarní výstavě v loňském roce jsme si mohli pozvat přednášející z celého kontinentu, tentokrát to byli Evelyn Durst z Itálie, Giuseppe Orlando z Kanárských Ostrovů, Volker Schädlich z Německa a Tomasz Blaczkowski z Polska. Doufám, že cca 120 zúčastněných mělo stejné pocity jako my, sympozium se povedlo. Omlouváme se za drobné nedostatky v oblasti místního stravování, Petr Pavelka musel postupně „oživit“ zcela odumřelou infrastrukturu pronajímatele objektu.

Výbor děkuje jmenovitě P. Pavelkovi, J. Jilemickému, L. Berkovi za čas, který věnovali našim hostům, rovněž i za organizaci sympozia. Dále děkujeme i ostatním zde nejmenovaným členům Spolku, bez kterých by to nešlo.

L. Berka

3.2.1 Evelyn Durst – Fascinující sukulentní makrofotografie

Úvodní přednáška sympozia překvapila formou i obsahem. Autorka umělecko-experimentálních fotografií je zaměřená na sukulenty. V úvodu představila některé triky pro dosažení kvalitních makrofotografií a také techniku, kterou své obdivuhodné výsledky dosáhla. Ukázala nám celou řadu snímků, u kterých se tajil dech. Některé upravené v počítači více, některé méně, ale vždy velmi působivé. Ze závěrečného potlesku a obdivných reakcí z publika bylo cítit, že posluchači byli opravdu vtaženi do autorčina mikrosvěta a že se jim přednáška velmi líbila.

Tato přednáška bohužel není k dispozici na DVD, autorka si ji nepřeje rozšiřovat.

JaBo

3.2.2 Volker Schädlich – Rod *Frailea*

Známý a v současnosti jedinečný cestovatel po Paraguayi, jižní Bolívii, jinak gymnofil tělem a duší nám tentokrát představil rod *Frailea*, stanoviště, která osobně navštívil v jihobrazílském státě Rio Grande do Sul, argentinských státech Misiones, Entre Rios a Corrientes, v brazilském státě Mato Grosso, v Paraguayi a jihovýchodní Bolívii. Mne jako dlouholetého vyznavače rodu *Frailea* potěšily snímky z Paraguaye, Mato Grosso a Bolívie. Rostliny z těchto oblastí se ve sbírkách vyskytují minimálně, jsou poměrně choulostivé a „pole vyklízejí“ dosti nenápadně a náhle. A tak jsme viděli snímky ze stanovišť *Frailea atrobella*, *angelicana*, *chiquitana*, *melitae*, *matoana*, různé formy *Frailea cataphracta* a *larae*. Docela mne zarazilo Volkerovo konstatování, že stanoviště v přírodě jsou stále menší a menší a že některé notoricky známe rostliny jako např. *Frailea grahliana* jsou již k nenalezení. Podepisuje se na tom jak člověk, tak klimatická změna. Doufám, že Paraguay je tak velká, že se tam pro kaktusy místo ještě najde.

Z mého pohledu, vynikající přednáška.

L. Berka

3.2.3 Giuseppe Orlando – Výlet do světa „stapelíí“

„AROMATICKÝ SVĚT STAPELÍÍ DLE GIUSEPPE ORLANDA Z MĚSTA GUÍMAR“

Přibližně před deseti lety Giuseppe Orlando už na našem sympoziu přednášel. A pár dní před tím (či potom) také ve slavných Čelákovcích na „červinkovské“ schůzi. Tématy byly Stapelie Arabského poloostrova (kde jsme se dozvěděli, že některé druhy i voní) a sukulenty východní Afriky. Někdy potom jsme se stali facebookovými přáteli, ať už to znamená cokoli. A zas čas učinil krok a my se setkali v botanické zahradě v belgickém Meise. Ale nepoznali jsme se. Tyto záporné argumenty jsem vyslovil, když mě předseda Berka Luboš oslovil, abych vyhotovil tuto zprávu.

„Ano“, pravil, „ale na rozdíl od všech jeho mnohem bližších přátel, ty jediný, Oto, jsi schopen to sepsat seriózně, vážně, a hlavně bez všech těch nevhodných vzpomínek na nespočetné společné pitky v Praze, na Elku, Kanárských ostrovech a kdovíkde jinde“.

Usměvavý sympaták Giuseppe zahájil blok odpoledních vystoupení přednáškou SVĚT STAPELÍÍ s výraznou pomocí tlumočnicka Petra Pavelky. Upozornil nás, že si je vědom současného sloučení VŠEHO do rodu *Ceropegia* (Bruyns & Hanáček), že se ho však držet nehodlá. Přestože jsem Pavla Hanáčka na sympoziu nezahlédl, v tu chvíli přestalo fungovat spojení mezi notebookem a projektorem. Pohotovostní technik nám oznámil, že taková věc se stává maximálně jednou za 10 let (prasknutí projekční lampy před několika lety nezapočítal – šlo o jiný problém). Nečekanou pauzu nám ukrátil obětavý Jarda Šnicer vtipem, který zde rozhodně nebudu opakovat. Když se vše napravilo, Giuseppe pokračoval.

Pečlivě jsem si poznámkoval, a tak nyní zde bez ladu a skladu navrším uzlové body a zajímavosti:

- První popsanou stapelíí byla známá a relativně snadno pěstovatelná *Orbea variegata* z jihu Afriky.
- V předbruynsovské éře byly stapelie rozděleny do 350 – 480 druhů v 35 rodech. Větší část přednášky zabralo představení nejvýznačnějších z nich.

- Výskyt: Afrika a jižní Asie

- Druhá část přednášky byla věnována pěstování:

- 1) klima – teplota – vlhkost – světlo

- 2) substrát – zálivka

- 3) květináče – Giuseppe je Ital, ale dlouhá léta žije na ostrově Tenerife. Tvrdí, že při letních teplotách

na Kanárských ostrovech by rostliny v plastových květináčích uvařil. Používá tedy hliněnou klasiku. Možná se vám to dle teploty Atlantiku v této oblasti nezdá, ale svému facebookovému „příteli“ věřím každé slovo, ať už italské, španělské, či anglické.

4) nemoci a paraziti

5) množení výsevem, řízků z článků, roubování jednostonkových

- Orlando rada na závěr: neheďte moudra na internetu, ale v knihách!!!

- Otova rada na závěr: neprohloupíte, když si videozáznam přednášky pořídíte v naší sukulentářské knihovně.

Smrdutkám zdar

Melichar Otakar

Bohužel, poslední větě glosátora Oty Melichara (ošetřovatele tapírů ve výslužbě) nemůžeme vyhovět, přednášející si nepřeje šíření přednášky.

L. Berka

3.2.4 Tomasz Blaczkowski – Rod *Lobivia*

Po cestovních peripetiích, kdy jsme do poslední chvíle netušili, zda Tomek dorazí, se krátce předpolednem objevil. To mě potěšilo dvakrát, jednou jako organizátora a podruhé jako spřízněného obdivovatele rodu *Lobivia*. Přednáška měla poměrný „švih“, jako překladatel z polštiny se osvědčil Jaroslav Vích. Přednáška se pohybovala v mezích vytyčených publikací Rodzaj Lobivia, kterou T. Blaczkowski napsal jako „speciál“ pro polsky časopis Swiat Kaktusów v roce 2020. Ke každému taxonu jsme mohli vidět rostliny na stanovišti a poté i ve sbírce, v některých případech byla ukázána i jejich variabilita v přírodě. Tempo bylo opravdu svižné, blížil se závěr Sympozia, oproti publikaci autor přidal i poslední náhled na členění celé skupiny echinopsovitých, včetně *Soehrensia* a *Trichocereus*. Co mne překvapilo, na „lovu lobivií“ ho v některých případech nedoprovázeli ostřílení bardí, ale jeho vlastní děti. Kladu si otázku, zda je to poznamená tak, že v budoucnosti propadnou kouzlu pěstování kaktusů, anebo naopak. S přednáškou jsem byl více než spokojen.

L. Berka

3.3 Zlatko Janeba: Sukulentní flora Baja California – 18. 4. 2024

Na přednášce konané ve čtvrtek 18. dubna 2024 si Zlatko Janeba zavzpomínal na svou cestu, kterou uskutečnil společně s Richardem Kalašem po severní části Baja California. Přestože jejich expedice trvala pouze týden, byla pro oba nezapomenutelná. Výchozím bodem se stalo San Diego v USA, kde se na pobřeží za hotelovým komplexem setkali s prvními kaktusy a sukulenty. Odtud byla učiněna krátká odbočka do El Cajon, kde navštívili sbírku dnes již zemřelého Jürgena Menzela. Vlastní cesta po Baja California byla zahájena v Tijuane, odkud vedla nejprve k Rosarito, dále pak podél pobřeží Tichého oceánu přes Ensenadu, Ejido Nueva do El Rosario. Podívali jsme se na lokality např. západně od Colonia Santa Anita se sněhobíle ojiněnými rostlinami *Dudleya brittonii*, jihovýchodně od Santo Tomás s *Yucca whipplei* nebo Punta Colonet s endemitickým *Myrtillocactus cochal* s drobnými květy, *Mammillaria brandegeei* a *dioica* a velkými trsy *Echinocereus maritimus*. Zajímavá byla rovněž stanoviště u písečných dun v okolí Ejido Nuevo Odisea a Dunas San Quintin. Z těchto lokalit zaujaly především fotografie *Mammillaria (Cochemiea) hutchinsoniana* subsp. *louisae* nebo *Ferocactus fordii* subsp. *borealis*, rostliny až 25 cm v průměru s tmavě fialovými květy. Z El Rosaria výprava pokračovala východním směrem do vnitrozemí poloostrova. Prohlídli jsme si obrázky typických rostlin pro tuto část Baja California – krásných *Fouquieria columnaris*, stromům podobným *Pachycormus discolor* a velmi pomalu rostoucími *Idria columnaris*, jejichž některé exempláře jsou jistě více než sto let staré. Postupně jsme navštívili turisticky významnou Cataviňu, jižněji ležící Jaraguay s *Ferocactus gracilis* subsp. *tortulispinus* v plném květu a okolí laguny Chapela s celými sukulentními lesy a skalkami. Následovala odbočka k východnímu pobřeží do Bahía de los Ángeles s obrovskými *Pachycereus pringlei* a *F. gracilis* subsp. *coloratus* a přes Punta Prieta a Santo Domingo bylo dosaženo nejnižšího bodu cesty San Ignacio. Cílem v této oblasti byly především různé druhy ferokaktusů (např. *F. fordii*, *F. fordii* subsp. *grandiflorus*, *F. rectispinus*), ale k vidění byly i další kaktusy a sukulenty. Zpáteční cesta pak vedla vnitrozemím přes kopcovité části San Francisco de la Sierra a Guadalupe, s vrcholky až 1260 m, opět k pobřeží Tichého oceánu k Santo Tomas.

Poutavé vyprávění bylo doplněno opravdu atraktivními fotografiemi kaktusů a sukulentů. V několika případech si Zlatko vyhrál i s porovnáním barevných a černobílých obrázků. V přednášce se také zmínil o klimatických podmínkách oblastí těsně u moře i relativně vysokých hor. Upozornil rovněž na

problematiku invazivních rostlin zavlečených z Afriky, jako *Mesembryanthemum crystallinum*, které se zde nekontrolovaně rozšiřují. Na přednášku pak navázala živá diskuze.

J. Mynář

3.4 Zájezd 11. 5. 2024

Je sobota, 11.5.2024, 7.05 a vyrážíme. (odjezd Ženské domovy, metro Anděl, Praha 5). V 9:12, náš bus zastavuje: Dvůr Králové a hotel Za vodou. Zde se koná velký kaktusově sukulentní svátek. Odehrává se zde **29. Otevírání kaktusové sezony 2024**.

Skvělá akce. Přiznávám, byl jsem tam poprvé, rovnou s KaktusBusem, ale předchozí reference vůbec nelhaly.

13 hodin, **Ladislav Fischer, Hořice**, jeho vlastní slova mohou jen opakovat: "specializovaná sbírka na rody *Acanthocalycium*, *Aylostera*, *Echinopsis*, *Lobivia*, *Sulcorebutia*, *Weingartia* - mám ve sbírce vše, co bylo dosud platně popsáno". Mnoho jedinečných rostlin, mnoho unikátů, teprve po dotazování skromně přiznal kolikrát, kde za kytičkami byl. Laik se divil, odborníkům v mnoha případech nejen bulvy vypadly.

15 hodin, **Jan Čáp, Kratonohy**. Pan Čáp je známý tím jak dokáže přednášet o chorobách a škůdcích, ale hlavně jak jim co nejlépe zakroutit krkem. Je to několik dnů, kdy oznámil, že bude prodávat část své sbírky. Měl krásné rostliny a dobré ceny! I mnozí kaktusáři, kteří ohlásili ukončení pěstování, tam nakoupili. Závěrem jsem požádal pana Čápa o malou exkurzi do jeho oboru. Po chvíli se všichni sešli v jednom hloučku a mlčky poslouchali tohoto profesionála, když nám povídal o tom, co a jak používat na škůdce. ... a lidé si zapisovali, no, připadal jsem si jako v Severní Koreji :-). Toto bylo opravdu super, skvělé a poučné. Mimochodem víte, proč se nyní tak moc rozšiřují houby a plísňe? Jednoduchá odpověď - "nejsou kyselé deště"!!!

17:30, **Vladislav Týc, Dašice** Přijeli jsme se podívat na výrobce kamenných koryt. On je opravdu sám dlabe z pískovce a také je osazuje, hlavně netřesky. Konkrétně bych měl napsat, že kultivary rostlin rodu *Sempervivum*, novými, moderními kultivary. I zatvrzelí odpůrci těchto sukulentů si zde nějakou tu rostlinku pořídili.

Protože sebechvála smrdí, tak si dovolím konstatovat, že KaktusBus 2024 proběhl v pohodě, ale je pravda, že při naší první „vylučovací“ zastávce nás několik desítek metrů dobíhal osamocený účastník našeho zájezdu, byl s námi poprvé, proto si nikdo nevšiml, že s námi není. Poučil se a celou další cestu s námi, bez úhony absolvoval. Je také pravdou, že při odjezdu ze Dvora jsme téměř čtvrt hodiny pohřešovali dalšího jednoho účastníka zájezdu, mimochodem toho, o které víme, že chodí ze sbírek vždy poslední, ale nakonec se našel a od té doby jsme měli plný stav, co se týká lidí. Jak píší, vše v pohodě, tedy až na malou technickou poruchu a stále topící klimatizaci našeho velkého busu MAN. Výhodou těchto moderních autobusů je, že nemají otevírací okna a tak si lidé opravdu nemohli stěžovat na nedostatek tepla. Inu dojeli jsme v pohodě, tedy až na malou technickou poruchu autobusu na okruhu, při zpáteční jízdě, kterou, s použitím mírného násilí, řidič opravil a tak jsme dojeli až k Ženským domovům. Prostě klasika, **zájezd proběhl vlastně úplně v pohodě**.

PODĚKOVÁNÍ! Musím poděkovat! Musím poděkovat všem organizátorům akce "29. otevírání kaktusové sezony 2024". Opravdu se jim to povedlo, bylo tam vše, co by si srdce podobně postiženého přálo. Jen jmenovitě, z mého pohledu, Ondřej Mikeš, neb já, osoba tamních poměrů neznalá, jsem se na něho obrátil a on mi dal mnoho informací o tom, jak a kam s busem a i v uvítací komisi byl.

Samozřejmě že musím poděkovat i dále, jmenovitě Ladislav Fischer, Jan Čáp, Vladislav Týc za to, že nás vzali do svých království a věnovali se nám, byť naše společnost pro ně musela být stresující. Fakt paráda, děkuji pánové.

Zároveň bych chtěl poděkovat účastníkům zájezdu za to, že byli v pohodě a že jsme vše zvládli. Za velké pozitivum považuji to, že s námi letos jelo i 5, slovy pět (!), nováčků. Někteří lidé se chovají jako "padouři", nechce se jim vstávat, že ráno v 7 je brzo atd. Tak si dovolím poděkovat naší účastnici zájezdu, která na tento KaktusBus přijela až ze Strakonice (!!!). Klobouk dolů. I proto máme odjezd v 7 hodin a příjezd na 20 hodinu, aby se ještě dalo z Prahy odjet.

KaktusBus 2024 je minulostí. Připravme se na KaktusBus 2025, který by měl proběhnout 10.5.2025.

Jirka Vařečka

4. Co bude

4.1 Jarní výstava 7. 6. – 23. 6. 2024

Tradiční výstava kaktusů a sukulentů se opět bude konat v prostorách skleníku Přírodovědecké fakulty UK. Výstavu navštěvují nejen pěstitelé sukulentních rostlin, ale i laická veřejnost z celé republiky, proto by vystavované rostliny měly ukazovat vysokou úroveň našeho Spolku a každý z členů může přispět svými výpěstky k prezentaci našich výsledků. Právě ta vaše rostlina může nadchnout některého z návštěvníků a získat ho pro rozšíření naší členské základny. Právě proto bychom chtěli apelovat i na členy, kteří dosud své rostliny nevystavovali, aby se také zapojili.

Formát výstavy se zatím měnit nebude, můžete vystavovat klasický "metr" ze své sbírky – ať již zaměřený na nějaký rod nebo jako průřez sbírkou. Samozřejmě přivítáme i vystavovatele, kteří se chtějí pochlubit jednou nebo několika rostlinami.

Garantem výstavy zůstává Daniel Haisel, přihlášky k výstavě rostlin pošlete v co nejkratší době nově na adresu: vystavy@spks.cz

Napište prosím svoji představu, kolik rostlin můžete vystavovat, případně na jaké rostliny se specializujete. Na tuto adresu pište i různé dotazy, náměty a připomínky týkající se výstavy. Pro členy, kteří neradi používají e-mail, je možné se domluvit na tel. č. 728 084 301.

**Pomozte nám prosím při přípravě, provozu i úklidu výstavy.
Předem děkujeme – Výbor.**

Přípravu zahajujeme v neděli 2. 6. v 8 hod a pokračujeme v následujících dnech. Výstava bude probíhat ve dnech 7. 6. – 23. 6. 2024 od 10:00 do 17:00, poslední den v neděli 23. 6. 2024 pouze do 12:00. Pokladna se bude uzavírat půl hodiny před koncem.

Předem děkujeme vystavovatelům a všem, kteří nám jakýmkoli způsobem s výstavou pomohou.

Daniel Haisel

5. RŮZNÉ

5.1 Historie pořádání výstav kaktusů v Praze

Pravidelní návštěvníci Botanické zahrady Přírodovědecké fakulty UK v Praze Na Slupi si již zvykli na každoroční konání jarní a podzimní výstavy kaktusů v místním skleníku. Mnozí z nich se zajímají o to, jak dlouho již tato tradice trvá, jak v minulosti výstavy kaktusů probíhaly a kdy se sukulentní rostliny v našich končinách objevily. Pro odpověď na tyto otázky se musíme vrátit o více než sto let zpět.

Historie pěstování kaktusů na našem území sice sahá ještě dále do minulosti, ale pěstování těchto rostlin bylo doménou pouze zámožnějších rodin, které je využívaly k obohacení svých skleníků. Postupem času se však kaktusy staly dostupnější a začaly se objevovat i v nabídce zahradnictví, čímž se rozšířily mezi širší veřejnost. Vznik zájmových kroužků pěstitelů na počátku 20. století pak svědčí o rostoucím zájmu o tyto rostliny. Jedním z hlavních propagátorů sukulentních rostlin byl na přelomu 19. a 20. století Antonín Záruba, jeden z prvních významných pěstitel kaktusů v tehdejší Rakousko-Uhersku a majitel zahradnictví v Libni, tehdy ještě za hranicemi Prahy. Svoji sbírku představil veřejnosti již v roce 1897 na výstavě na pražském Žofíně a v roce 1905 na Střeleckém ostrově. Tyto výstavy ukázaly rozmanitost a krásu těchto zajímavých rostlin, ale také vedly k počátku organizovaného kaktusářství a ke zvýšení zájmu o kaktusy mezi veřejností.

Na Antonína Zárubu navázal akademický malíř Jaromír Seidl, rovněž známý pěstitel a propagátor kaktusů. V roce 1922 uspořádal výstavu v Lumbeho zahradě na pražských Hradčanech. Tato výstava byla výjimečná tím, že představila nejen jeho kaktusy, ale i sbírkové rostliny jeho přátel. Během výstavy se podařilo získat větší množství zájemců o pěstování sukulentních rostlin, což vedlo k založení Spolku pěstitelů kaktusů v Republice Československé v Praze na podzim téhož roku, který je dodnes aktivní pod názvem Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů Praha. Od té doby hraje klíčovou roli v propagaci pěstování kaktusů a sukulentů, vytvořil komunitu, která sdílí zájem o tyto unikátní rostliny a postupně se stal jedním z největších spolků na světě věnujících se sukulentním rostlinám. Díky aktivnímu přístupu předních kaktusářů byla již na podzim následujícího roku uspořádána na Žofíně první spolková výstava, na které prezentovalo své rostliny 25 z celkových 160 členů. Velice kladně zde byly hodnoceny expozice A.V. Friče a L. Kozelského.

V následujících letech však došlo k názorovým střetům mezi jednotlivými členy Spolku a došlo k jeho rozštěpení. Obě skupiny pak konaly výstavy kaktusů odděleně – Spolek v Kinského sadech a nově vzniklé Sdružení v České botanické zahradě Na Slupi, čímž začala již téměř sto let trvající spolupráce Botanické zahrady a kaktusářského spolku. V roce 1929 zde významný kaktusář a cestovatel A.V. Frič prezentoval vzácnou kolekci svých sběrů z expedice v Jižní Americe. Počátkem třicátých let minulého století vlivem hospodářské krize došlo i k útlumu kaktusářské aktivity, přesto se stále dařilo v Botanické zahradě organizovat další výstavy. Velice kladně byla hodnocena ta z roku 1932, která byla uspořádána u příležitosti 10. výročí založení pražského Spolku. Impozantní byla především barevná mozaika L. Kozelského sestavená z kaktusových semenáčků. Následující rok v Botanické zahradě uspořádalo výstavu Mezinárodní sdružení pro studium kaktusů pod patronací A.V. Friče, které prezentovalo především hybridy kaktusů a rostliny sukulentního rodu *Euphorbia*. Další výstava pak následovala v roce 1934, kterou společně organizovali A.V. Frič a L. Kozelský. Velice významná výstava pak byla v Botanické zahradě zorganizována v roce 1937 u příležitosti 15. výročí vzniku pražského Spolku. Jednalo se o mezinárodní výstavu, které se zúčastnila řada pěstitelů z jiných států, například z Anglie, Belgie, Holandska, Německa, Rakouska a dokonce i z Jižní Afriky.

Počátek čtyřicátých let byl poznamenán okupací českých zemí nacistickým Německem, což mělo i velice negativní vliv na činnost kaktusářské obce, bylo omezeno shromažďování i vydávání časopisu. Přesto se v roce 1944 podařilo uspořádat výstavu kaktusů společně se Spolkem přátel akvárií a terárií, o kterou se zasloužil především místopředseda pražského Spolku J. Perla a svými sbírkovými rostlinami do ní přispělo 18 členů. V poválečném období docházelo postupně ke konsolidaci poměrů ve společnosti a to se do určité míry týkalo i kaktusářského hnutí. Postupně byly opět obnoveny aktivity Spolku, jako například pořádání přednášek a exkurzí do sbírek pěstitelů, první poválečné výstavy jsme se však dočkali až v roce 1959, kterou organizovala pouze Botanická zahrada. Měla ale pozitivní dopad i na pražský Spolek, protože díky tomu skokově narostl počet členů. V poválečném období došlo k významným organizačním změnám i v samotném Spolku, kdy došlo k částečnému omezení samostatnosti a musel působit nejprve pod Závodní radou Biologické fakulty, později Přírodovědecké fakulty UK. Z hlediska pořádání výstav to však mělo pozitivní vliv na spolupráci Spolku a Botanické zahrady. První poválečné spolkové výstavy jsme se dočkali až v roce 1962 u příležitosti 40. výročí založení Spolku, konala se opět v Botanické zahradě Na Slupi. V následujících letech se výstavy konaly nepravidelně, většinou v intervalu 4-6 let.

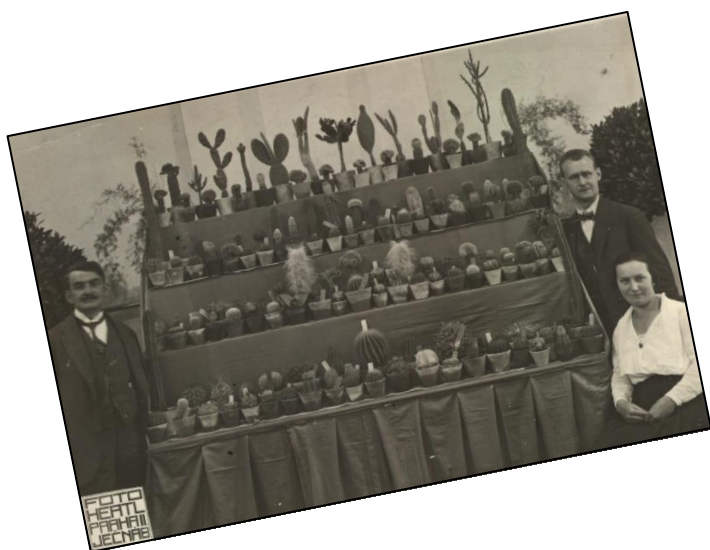
Koncem 60. let minulého století získal pražský Spolek nakrátko opět samostatnost (pod názvem Svaz českých kaktusářů, ZO Klub kaktusářů Praha), ale koncem 70. let byl včleněn pod Český zahrádkářský svaz. Na konání výstav to však nemělo vliv, v tomto směru spolupráce s Botanickou zahradou Přírodovědecké fakulty UK nadále přetrvávala. K pozitivní změně došlo od roku 1984, kdy se výstava kaktusů stala pravidelnou každoroční činností.

Se společenskými změnami po listopadu 1989 přišlo i osamostatnění pražského Spolku, který od prosince roku 1990 nese název Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů Praha. Výstavy kaktusů se nadále konaly každoročně v jarních měsících ve skleníku Botanické zahrady kromě roku 1996, kdy byla z důvodu rekonstrukce skleníků uskutečněna ve Stanici přírodovědců v Drtinově ulici na Praze 5. V té době byla popularita kaktusů na vysoké úrovni, o čemž svědčí průměrná návštěvnost okolo deseti tisíc návštěvníků. Již od roku 1997 se pořádání výstavy opět přesunulo do Botanické zahrady PřF UK, od té doby je však rozdělena na dvě části – jarní a podzimní. V tomto formátu fungují výstavy kaktusů dodnes.

V současnosti jsou výstavy kaktusů jednou ze stěžejních akcí, které Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů Praha pořádá. Spektrum vystavovaných rostlin je velmi pestré. Jednotliví vystavovatelé zde prezentují své výpěstky ať již ve formě soliterních rostlin, jako ucelený profil své sbírky nebo specializované na určité rody kaktusů a sukulentů. Součástí výstavy bývá rovněž expozice kvetoucích kaktusů ze sbírek Botanické zahrady. Každý návštěvník si zde jistě najde něco pro potěchu oka a může si zde zakoupit nějaké zajímavé rostliny, případně potřeby pro jejich pěstování. Samozřejmostí je také poradenská činnost, přední pěstitelé se zde ochotně s návštěvníky podělí o své zkušenosti a poradí s pěstováním těchto zajímavých rostlin, kterými kaktusy bezpochyby jsou.

D. Haisel

První spolková výstava v roce 1923, expozice L. Kozelského (postava vlevo)

Mexický velvyslanec R. Castellás (uprostřed) na výstavě v roce 1980 Zcela vlevo J. Říha, zprava B. Mazel a V. Havelík.

5.2 Na shlédnutí

Byl jsem osloven Českou televizí, zda bych se „neodvážil“ účinkovat v pořadu „Sama doma“ s povídáním o kaktusech. Vzhledem k časové zaneprázdněnosti jsem tuto „kratochvíli“ delegoval na pana Jaroslava Šnicera. Tušil jsem, že Jardova fundovanost a hlavně výřečnost bude mít v televizi úspěch. Musím mu poděkovat, že kaktusářské hnutí skvěle reprezentoval. „Kdo umí, ten umí“.

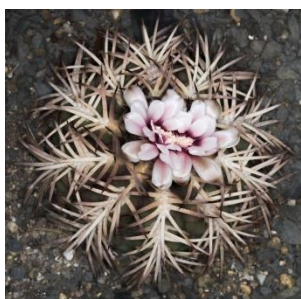
Na záznam pořadu se můžete podívat na internetovém vysílání ČT:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/1148499747-sama-doma/224562220600061/>

J. Šnicer hovoří cca od 40. minuty pořadu.

L. Berka

5.3 Setkání Gymnofilů 2024

Gymnofil 2024

Klub kaktusářů Příbram pořádá dne 31. 8. 2024 od 10 hodin setkání přátel pěstitelů kaktusů rodu Gymnocalycium v objektu Obecního úřadu v Hájích 39 u Příbrami. V předvečer, tj. 30. 8., bude připraveno občerstvení na zahradě Petra Todorova v Hájích 6 a přivítáme, když zájemci budou o své večerní účasti informovat přadatele předem. Přenocování bude možné pod stanem nebo pod širákem na zahradě. Zájemcům o ubytování v penzionu a pod. doporučujeme rezervaci na booking.com v oblasti Příbram. Program setkání bude upřesněn později.

Petr Todorov, předseda KK Příbram, kppodlahy@volny.cz

5.4 Pozvánka – Mezinárodní sympóziium „Kaktusy a sukulenty v Pobeskydí nově 2024“.

Sympóziium se koná ve dnech 28.- 29.6.2024. Podrobnosti najdete ve vyhledávači, pokud si zadáte heslo:

Kaktusy a sukulenty v Pobeskydí - Cactus Moravia (cactus-moravia.eu)

5.5 Inzerce

Prodám desetidílnou encyklopedii **The Euphorbia Journal** vydanou v letech 1983 – 1996. Knihy jsou v anglickém jazyku a jsou v perfektním stavu. Ceny jednotlivých dílů se pohybovaly od 2200,- do 2400,- Kč. Prodám vcelku za 10000,- Kč, bližší informace na tel. č. 723154736.

Příspěvky do Věstníku pošlete na adresu:

předseda SPKS: Lubomír Berka, Libice 10, Rybníky, 263 01, e-mail: predseda@spks.cz

jednatel SPKS: Jaroslav Bohata, 9. května 27, Kozojedy, 281 63, e-mail: jednatel@spks.cz

<http://www.spks.cz/>

<https://www.facebook.com/SPKSPraha.cz>